

Sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2020/2021

Staten v/Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Norske reindrifftsamers landsforbund (NRL) har gjennomført forhandlinger om en reindrifftsavtale for 2020/2021.

Fra Norske reindrifftsamers landsforbund møte:

Forhandlingsutvalg: Ellinor Marita Jåma (leder)
Tom Lifjell
Berit Marie Eira

Sakkyndig/rådgiver: Randi Skum
Leif Anders Somby
Inge Even Danielsen
Ellen Sara Sparrok
Asgrim Opdal

Fra staten møte:

Forhandlingsutvalg: Anne Marie Glosli (leder)
Morten Floor
Tone Seppola

Sakkyndige/rådgivere: Johan Ingvald Hætta (Landbruksdirektoratet)
Elena Guttormsen (Landbruksdirektoratet)
Lill-Tove Voje Skorge (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
Morten Gluva (Klima- og miljødepartementet)

Observatør: Ole Anders Turi (Sametinget)

Sekretærer: Gina Grøtte Skarland
Silje Trollstøl

1 Budsjettmessige endringer i Reindrifftsavtalen 2019/2020

1.1 Bruk av mindreforbruket fra 2019

Regnskapstall for 2019 viser et mindreforbruk per 31. desember 2019 på om lag 1,0 mill. kroner over post 75, og 0,1 mill. kroner over post 79.

Landbruksdirektoratet har beregnet det totale merforbruket i 2020 over post 75 til 7,2 mill. kroner. Under forutsetning av at mindreforbruket blir godkjent overført til 2020, samt at mindreforbruket på post 79 blir godkjent ompostert til post 75, er avtalepartene enige om å bruke midlene til å dekke en andel av forventet merforbruk i 2020.

Mindreforbruket i 2019 er betydelig lavere enn det beregnede merforbruket i 2020. Dette innebærer at LMD etter samråd med NRL, vil måtte justere enkelte av satsene for de direkte tilskuddsordningene.

Ordnningen med tilskudd til fjerning av gammelt gjerdemateriell og ulovlige gjerder er nå gjennomført i samtlige reinbeiteområder. Med bakgrunn i innmeldt behov fra Fylkesmannen i Trøndelag legger avtalepartene til grunn at det vil gjenstå 0,75 mill. kroner i mindreforbruk på denne ordningen. Avtalepartene er enige om at disse midlene omdisponeres til å styrke RUFs egenkapital.

1.2 Ekstraordinær avsetning for håndtering av beitekrisen i 2020

Kriseberedskapsutvalgene har konkludert med at det nå er en alvorlig beitekrise i store deler av Finnmark, samt i deler av Troms og Nordland. Situasjonen er også krevende i deler av Trøndelag, men kriseberedskapsutvalget har ennå ikke definert en beitekrise i dette området.

Reinbeitedistriktenes egne avsetninger til kriseberedskap er i det vesentligste brukt opp, og det er allerede nå klart at det avsatte kriseberedskapsfondet over RUF som er etablert, ikke vil være tilstrekkelig for å håndtere den krisen som har oppstått.

Det er reieneier som har ansvaret for å sikre god dyrevelferd, og at reien har tilstrekkelig med fôr. Imidlertid er den situasjonen som nå har oppstått ekstraordinær, og avtalepartene ser derfor behov for at det legges ytterligere til rette for økonomisk støtte til kjøp av fôr over reindrifftsavtalen. Med dette som utgangspunkt er avtalepartene enige om å redusere egenkapitalen på Reindriffts Utviklingsfond med 10,0 mill. kroner for å styrke kriseberedskapsfondet. Dette innebærer at kriseberedskapsfondet økes til om lag 12,7 mill. kroner.

Når det gjelder bruk av den ekstraordinære avsetningen på 10,0 mill. kroner skal denne brukes i hovedsak til innkjøp av fôr. Det åpnes for å gi distriktene støtte på inntil 2 kroner per rein i vårflokk per døgn for den perioden kriseberedskapsutvalget har definert at det foreligger en beitekrise i distriktet. Distrikter som er utestengt fra sine vinterbeiter i Sverige skal ikke motta dobbelt tilskudd til fôring av rein. Av avsatte midler skal 0,15 mill. kroner benyttes til å dekke reieneierens kostnader ved møter i beredskapsutvalgene vinteren 2020.

Avtalepartene vil følge utviklingen nøye og vil møtes før påske for en gjensidig oppdatering.

1.2.1 Særmerknad fra NRL

NRL viser til at det er grunn til å tro at behovet for økonomisk støtte vil øke utover den ekstraordinære avsetningen som er gjort i forbindelse med avtaleforhandlingene. NRL ønsker derfor at det kan forhandles om en økning av den ekstraordinære avsetningen dersom det er

behov for det, og NRL krever dette, og videre at en eventuell økning av avsetningen skal være tema på oppfølgingsmøtet avtalepartene skal ha før påske.

2 Skatter og avgifter

Finansdepartementet har i brev datert 27. februar 2020 orientert Landbruks- og matdepartementet om at finansministeren er innstilt på å fremme forslag om at reindrifftsfradraget økes til samme nivå som jordbruksfradraget i statsbudsjettet for 2021.

Finansdepartementet vil komme tilbake til den endelige utformingen av reindrifftsfradraget i forbindelse med statsbudsjettet til høsten. Det opplyses imidlertid at endringene vil inneholde følgende elementer:

- En økning av det generelle fradraget fra 63 500 kroner til om lag 90 000 kroner.
- En økning i det maksimale fradraget fra 166 400 kroner til om lag 190 000 kroner.

Videre ble det orientert om at finansministeren vil vurdere å fremme forslag om å endre eiendomsskatteloven i løpet av 2020, slik at reindriften kan gis samme fritak for eiendomsskatt som jordbruket og skogbruket, jf. eiendomsskatteloven § 5h.

3 Reindrifftsavtalen for 2020/2021

Partene er enige om en reindrifftsavtale for 2020/2021, gjeldende fra 1. juli 2020 til 31. juni 2021. Avtaleteksten er gjennomgått og undertegnet.

Avtalepartene er i tilknytning til de enkelte poster og ordninger enige om følgende:

3.1 Kapittel 1151 post 51 Reindrifftsens utviklingsfond (RUF)

3.1.1 Kvinnerettede tiltak

Det øremerkes ikke midler til kvinnerettede tiltak i Reindrifftsavtalen 2020/2021. Avtalepartene understreker at dette ikke utelukker reindrifftskvinner fra å søke RUF om prosjektmidler, eller NRL som organisasjon fra å søke om midler til utviklingsprosjekter.

For å gjøre de kvinnerettede ordningene over reindrifftsavtalen mer kjent, og for å gjøre det enklere for brukerne å følge med på søknadsfrister for de ulike ordningene, skal Landbruksdirektoratet videreføre informasjonen til næringen. NRL skal også på en god måte bidra til økt informasjon i næringen om reindrifftsavtalens ordninger.

Landbruksdirektoratet skal føre statistikk på hvor mange søknader som har blitt innvilget/avslått, med generelle opplysninger om avslag. Oversikten oversendes avtalepartene i forkant av de årlige forhandlingene.

3.1.2 Forskning og utvikling

Det øremerkes ikke midler til forskning og utvikling i Reindrifftsavtalen 2020/2021.

Avtalepartene er enige om at fremover skal følgende områder prioriteres av forsknings- og veiledningsprosjekter:

- Utvikling av fôr til bruk under beitekriser.
- Overvåking og beredskap om reinens helse.

- Hvordan klimaendringer og industrielle utslipp påvirker reindriften.
- HMS-forhold i reindriften.
- Tiltak for en bedre sikring av reindriftens arealer.
- Utvikling av reindriftens selvstyre.

Landbruksdirektoratet skal synliggjøre reindriftsfaglig forskning og forskningsresultater på sin hjemmeside, og skal oppdatere oversikten over prosjektporteføljen jevnlig. Landbruksdirektoratet skal også legge til rette for økt informasjon om forskningsresultater generelt.

3.1.3 Konfliktforebyggende tiltak

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 1,5 mill. kroner til konfliktforebyggende tiltak. Avtalepartene legger til grunn at det under det kommende jordbruksoppkjøret overføres minst en tilsvarende avsetning fra jordbruksavtalen til samme formål.

Hovedformålet med konfliktforebyggende tiltak er å redusere konfliktene mellom reindriften og det øvrige landbruket. Avtalepartene mener det er viktig at Fylkesmannen i Trøndelag foretar en grundig kvalitetssikring og prioritering av innkomne søknader ut i fra formålet med ordningen, og at de øvrige fylkesmannsembetene informerer om ordningen.

3.1.4 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindrifftsbasert vekst og verdiskaping

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 8,2 mill. kroner til Utviklingsprogrammet.

Sett ut fra dagens markedssituasjon og for å legge til rette for en opprettholdelse av prisen på reinsdyrkjøtt, påpeker avtalepartene viktigheten av at Utviklingsprogrammet styrker satsingen på produktutvikling.

Gjennom Matstreif og Tråante 2017 har flere reinkjøttbedrifter fått anledning til å stå på felles stand under paraplyen "Rein –helten på vidda". Utover at disse arrangementene har vært gode omdømmetiltak, har de også vært sentrale til å bygge kompetanse hos de enkelte bedriftene som har deltatt. Reindriftens representasjon har bidratt positivt i utviklingen av Matnasjonen Norge, og bidratt til å løfte reindriftens omdømme, og ikke minst bidratt til økt kunnskap om reindrift og reinkjøttet. For at flere reinkjøttbedrifter skal gis anledning til å delta på denne type arrangementer skal Innovasjon Norge, sammen med Markedsutvalget, vurderer deltakelse også på andre matarrangementer. En forutsetning vil være at reinkjøttbedriftene står på felles stand.

Reindriften blir i økende grad brukt i markedsføringen av Norge som turistland. Dette øker etterspørselen av reindrifftsrettet turisme. Avtalepartene ser at det reindrifftsbaserte reiselivet kan være en stor mulighet som en tilleggsnæring i reindriften. Samtidig ser partene det som helt sentralt at det reindrifftsbaserte reiselivet utvikles på reindriftens premisser, og at etableringene skjer i henhold til reindrifftslovens bestemmelser. Avtalepartene er enige om at Utviklingsprogrammet skal ha økt oppmerksomhet på dette satsingsområdet framover.

Utover nevnte føringer slutter avtalepartene seg til Innovasjon Norge sine anbefalinger til målrettede tiltak for avtaleåret 2020/2021, gitt som innspill til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2020/2021. Det forutsettes at den arbeidsmetodikken som benyttes for bruk av midlene over reindrifftsavtalen videreføres.

3.1.5 Fagbrevordningen

For Reindriftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 3 mill. kroner til fagbrevordningen.

Avtalepartene er enige om at økningen i avsetningen skal brukes til å øke antall lærlingplasser.

Formålet med fagbrevordningen er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift, samt videreutdanne lærebedrifter med sikte på å ta fagbrev og kompetansebevis etter fagopplæringsloven.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes situasjon i reindriften, er avtalepartene enige om å videreføre prioriteringen av kvinner blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg påpeker avtalepartene at det er viktig å sikre en geografisk spredt fordeling av lærlingene.

3.1.6 Markedstiltak

For Reindriftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 5,0 mill. kroner til Markedsutvalgets arbeid. Mindreforbruk fra 2019 overføres til 2020. Avtalepartene slutter seg til Markedsutvalgets forslag til aktiviteter og budsjett for 2020.

Hovedoppgaven for Markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet, og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget formidle markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget skal fortsatt benytte Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til å gjennomføre valgte markedsaktiviteter.

Markedsutvalget skal videreføre samarbeidet med Utviklingsprogrammet om et bransjetreff for reinkjøttbransjen. For øvrig vises det til omtalen under Utviklingsprogrammet når det gjelder samarbeid med Innovasjon Norge om representasjon av reinkjøttbedrifter under ulike matarrangementer.

Avtalepartene understreker at Markedsutvalget må opprettholde trykket på forbrukerkommunikasjon for å sikre omsetningen. Videre må de ivareta reinkjøttets posisjon i markedet. Dette vil fortsatt kreve høyt aktivitetsnivå fra Markedsutvalgets medlemmer og fra sekretariatet. Avtalepartene er derfor enige om at Markedsutvalget gis mulighet til å omdisponere inntil 50.000 kroner i budsjettet for 2020 for å kompensere for ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet. I tillegg kan ytterligere 150.000 kroner omdisponeres for å legge til rette for at sekretariatet gis mulighet til å følge opp de oppgaver som blir besluttet gjennomført av utvalget.

I 2020 har Markedsutvalget planlagt markedsføring mot hotell, restaurant og cateringmarkedet (HoReCa). Avtalepartene støtter Markedsutvalgets strategi med økt oppmerksomhet opp mot HoReCa markedet.

Markedet for skinn har stagnert, slik at det har blitt vanskeligere å omsette skinn som råvare. På denne bakgrunn ber avtalepartene om at Markedsutvalget sammen med Utviklingsprogrammet har økt oppmerksomhet på markedsføring og omsetning av skinn.

"Det norske måltid" er en arena hvor reinkjøttbedriftene gis mulighet for økt oppmerksomhet. er en slik arena. I september 2020 gjennomfører juryen nominasjonen i kategorien kjøtt på Røros. Avtalepartene ber Markedsutvalget sammen med Utviklingsprogrammet orientere om denne konkurransen, og jobbe for at reinkjøttet er godt representert når juryeringen gjennomføres. Det bør være et mål at minst ett reinprodukt går videre til finalen i 2020.

3.1.7 Reintransport/pramming

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 4,5 mill. kroner til pramming av rein.

Avtalepartene var i reindrifftsavtalen 2019/2020 enige om at transport av rein mellom årstidsbeiter i utgangspunktet ikke skal dekkes over reindrifftsavtalen.

Kostnadene ved pramming har økt betydelig de siste årene. Basert på prisene for 2020 gir avsetningen rom for 29 prammedøgn.

Enkelte reinbeitedistrikter som hittil har benyttet seg av pramming, vil ha behov for å opparbeide ny infrastruktur som er tilpasset alternativ transport for framtiden. NRL vil foreta en kartlegging av behovet for infrastruktur i samarbeid med distriktene, samt mulig ny organisering av prammetjenesten. Resultatene fra kartleggingen, samt forslag til løsning for fremtidig organisering av transporten, presenteres for avtalepartene under oppstartmøtet i desember 2020.

Avtalepartene er enige om at videreføring av gjeldende regelverk og satser for pramming av rein.

3.1.8 Reindrifftsanlegg

Det øremerkes ikke midler til reindrifftsanlegg over Reindrifftsavtalen 2020/2021. Gjeldende regelverk og satsene for tilskudd til anlegg videreføres.

3.1.9 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 3,5 mill. kroner til etablering av lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindrifften.

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble lærings- og omsorgsbaserte tjenester etablert som et permanent tilbud. I sitt innspill til avtalepartene har styringsgruppa meldt tilbake til avtalepartene at de har under utarbeidelse en ny toårig strategiplan. Strategiplanen skal oversendes avtalepartene. Hovedmålet er å etablere en tilleggsnæring i reindrifften som er lønnsom for reindrifftsfamiliene. Videre er det et mål å få etablert godt tilrettelagte tjenester som holder høy kvalitet og som etterspørres av kjøpere. I tillegg er det viktig at tilbudet gir personlig utvikling for brukerne gjennom læring, mestring og sosialt fellesskap, samt bidrar til økt forståelse og kunnskaper om reindriffta, samisk kultur, historie og tradisjoner.

Avtalepartene legger vekt på økt innsats mot de som allerede er etablert, slik at disse styrkes og kvalitetssikres. Samtidig skal en slik prioritering ikke utelukke etablering av nye tilbydere. Arbeid opp mot aktuelle kjøpere av tjenesten prioriteres.

Ut på vidda og turisme kombineres i dag av flere reindriftsfamilier. Med dette som utgangspunkt ønsker avtalepartene at Innovasjon Norge og Fylkesmannen i Troms og Finnmark kartlegger mulighetene for en bedre samordning av aktiviteter finansiert over Utviklingsprogrammet og ordningen med lærings- og omsorgsbaserte tjenester.

3.1.10 Oppfølging og kontroll av optisk lengdemåling av rein

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 0,5 mill. kroner til oppfølging og kontroll av optisk lengdemåling av rein.

Klassifiseringssystemet driftes med grunnlag i en avtale mellom NRL og Animalia.

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble avtalepartene enige om at alle slakterier skal rapportere og benytte nytt klassifiseringssystem for all rein. For å sikre dette ble avtalepartene enige om å stille vilkår om at all kalv skal være klassifisert etter dette systemet for å være tilskuddsberettiget. I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble det satt av midler fordi det gjenstod tre slakterier som ikke hadde fått implementert nytt klassifiseringssystem. Dette er enda ikke gjennomført, men tilskudd til disse tre kan dekkes av ubrukte midler på ordningen. Avtalepartene bevilger derfor ikke midler til implementering av optisk lengdemåling i Reindrifftsavtalen 2020/2021.

3.1.11 Midler til kriseberedskap

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 3,00 mill. kroner til kriseberedskapsfondet.

Formålet med kriseberedskapsfondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller tamreinlagets eget kriseberedskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak. Landbruksdirektoratet administrerer ordningen, men skal innhente uttalelse fra fylkesmannen før vedtak treffes.

3.1.12 Frakttilskudd

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 2,5 mill. kroner til frakttilskudd.

Tilskudd til frakt av reinslakt skal bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reieneier i ulike reinbeitedistrikt og tamreinlag, samt bidra til effektiv slaktning og omsetning av reinkjøtt. Tilskuddet skal også bidra til økt slakteuttak før innflytting til høst- og vinterbeiter. Utover de nevnte formål bidrar frakttilskuddet til økt konkurranse om råstoffet.

For øvrig videreføres gjeldende regelverk.

3.1.13 Rapportering av slaktet rein

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 0,3 mill. kroner til rapportering av slaktet rein.

Ordningen med tilskudd til rapportering av slaktet rein åpner for at de som slakter rein kan søke om økonomisk støtte til gjennomføring av de aldersbestemmelser som kreves.

Gjeldende satser og regelverk videreføres.

Avtalepartene ser behov for å utvikle ordningen til et mer effektivt og forutsigbart rapporteringssystem til nytte for både slakteriene og reindrifften.

3.1.14 HMS-tjeneste i reindrifften

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 2. mill. til HMS-tjeneste i reindrifften til å videreføre pilotprosjektet i regi av Norsk Landbruksrådgivning

NLR skal levere rådgivningstjenesten og utarbeide kurs- og veiledningsmateriell, holde kurs og veiledningsmøter, og tilby bedriftshelsetjeneste for næringen ved behov.

Den etablerte partssammensatte referansegruppen videreføres. Det forutsettes at NLR har tett kontakt med referansegruppen i gjennomføringen av pilotprosjektet med å få etablert en HMS-tjeneste i reindrifften.

3.1.15 Videreutvikling av reindriftens arealbrukskart

Landbruksdirektoratet har i 2019 gjennomført pilotprosjekter for opplæring i ajourhold av arealbrukskartene. Landbruksdirektoratet har også utarbeidet rutinebeskrivelser og veiledningsmateriell til bruk under opplæring av distriktene. Avtalepartene mener det er viktig at alle distriktene får et tilbud om opplæring i ajourhold av kartene, da kvaliteten på arealbrukskartet er avhengig av at distriktene sørger for oppdatering av kartene.

I Reindrifftsavtalen 2016/2017 ble det satt av 300 000 til arbeidet med arealbrukskart. Av disse midlene gjenstår det 184 000 kroner. Avtalepartene er enige om at det ikke gjøres en egen avsetning til arealbrukskart over Reindrifftsavtalen 2020/2021, men at de gjenstående midlene omdisponeres til å dekke opplæring av distriktene i ajourhold av arealbrukskartene.

3.1.16 Tiltak for distrikter som er utestengt fra vinterbeiter i Sverige

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om en avsetning på 3,2 mill. kroner til tiltak for reinbeitedistrikter som er utestengt fra vinterbeiter i Sverige.

Utestenging fra vinterbeiter i Sverige har vært en utfordring for norske reineiere siden 2005, da konvensjonen om reinbeite mellom Norge og Sverige utløp. Situasjonen er fortsatt er vanskelig for norske reineiere som har vært avhengige av beiteområder i Sverige. Denne vanskelige situasjonen har ingen snarlig løsning. I tillegg rapporteres det om at kostnadene ved de kompensierende tiltakene øker.

Etter Landbruksdirektoratets beregninger vil det i 2020 være behov for 3,2 mill. kroner til å dekke kostnadene til føring og flytting av rein for de reinbeitedistriktene som hadde rett til å beite i Sverige etter den tidligere konvensjonen.

Kostnadene til føring og flytting av rein som følge av manglende konvensjon har siden 2006 vært dekket utenfor reindrifftsavtalen, ved at midler over statsbudsjettet kapittel 1142 post 71 Landbruksdirektoratet er overført til RUF i etterkant av reindrifftsavtaleforhandlingene. Med bakgrunn i at midlene blir overført til RUF, og at distriktene søker RUF om støtte til tiltak, ser avtalepartene det som hensiktsmessig at disse midlene nå blir tildelt direkte til avtalen.

Midlene skal benyttes til å dekke kostnader knyttet til føring og flytting av rein mv. for de reinbeitedistriktene som hadde rett til å beite i Sverige etter den tidligere konvensjonen. Videre forutsettes det at det også fremover er Landbruksdirektoratets beregninger som skal legges til grunn ved fastsettelsen av avsetningens størrelse.

Gjeldende satser og regelverk videreføres.

3.1.17 Andre ordninger som sorterer under RUF

Avtalepartene er enige om at RUFs styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen. Styret for RUF legger selv opp en plan for disponering av ikke øremerkede midler som kan understøtte målsettingene for reindriftspolitikken.

Så fremt ikke annet er bestemt av avtalepartene, skal frigjøring av tidligere gitte bevilgninger over fondet inngå som en styrking av fondets egenkapital.

3.2 Utredninger

3.2.1 Utredning av dagens kalveslaktetilskudd og produksjonspremie

Kalveslaktetilskuddet har økt betydelig de siste årene, fra 275 kroner per kalv i avtalen 2013/2014 til 500 kroner per kalv i avtalen 2018/2019. Utover å stimulere til produksjonsoptimalisering, har formålet med økningen vært at også kalv i lavere vektclasser blir levert til slakteriet.

Utover endring i satsene er det gjort få justeringer i gjeldende ordninger. Det er derfor naturlig at man nå foretar en evaluering og gjennomgang av dagens kalveslaktetilskudd og produksjonspremie.

Det vises også til Granavolden-plattformen, hvor det fremkommer at regjeringen vil vurdere innretningen på tilskudd til reindrift med tanke på både å stimulere til næringsutvikling ved å belønne matproduksjon, samtidig som man ivaretar kulturbaserte aspekter ved reindriften.

Siidaandelens kostnader har økt betydelig de siste årene, og er det behov for å få vurdert nærmere hva som er årsaken til økningen og vurder mulige tiltak for å redusere siidaandelens kostnader.

Avtalepartene er enige om at Landbruksdirektoratet får oppdraget med å gjennomføre utredningen, med følgende mandat:

- a) Kartlegge og vurdere hvordan kalveslaktetilskuddet og produksjonspremien bidrar til å fremme:
 - en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift,
 - kvalitet og produktivitet,
 - inntektsøkning,
 - hvilke insentiver gir kalveslaktetilskuddet og produksjonspremien til reindriftsutøverne innenfor dagens rammer,
 - hvordan påvirker de samlede effektene av kalveslaktetilskuddet og produksjonspremien reindriftsutøverenes interne samhandling med hensyn på et optimalt slakteuttak og bærekraftig utviklingsløp,
 - hvordan bidrar kalveslaktetilskuddet og produksjonspremien til reindriftsutøverenes tilpasning etter de andre virkemidlene for regulering og intern styring i reindriftsloven.
- b) Med bakgrunn i kartleggingen og gitte reindriftpolitiske mål foreslå om, og eventuelt hvordan, kalveslaktetilskuddet og produksjonspremien kan endres for økt næringsretting og produksjonsoptimalisering. Eventuelle endringer skal ivareta de kulturbaserte aspekter ved reindriften, jf. Granavolden-plattformen.
- c) Det skal opprettes en referansegruppen bestående av fire personer, hvorav to oppnevnes av LMD, og to av NRL.
- d) Gjennom referansegruppen skal Landbruksdirektoratet arbeide i nær kontakt med avtalepartene for drøfting og innspill.

- e) Landbruksdirektoratet skal utarbeide en rapport som legges fram for avtalepartene innen 1. desember 2020.

I tillegg er avtalepartene enige om at Økonomisk utvalg gis i oppdrag å foreta en analyse av siidaandelens kostnader. I analysen skal Økonomisk Utvalg peke på særlige kostnadsdrivere i reindriften.

3.2.2 Helsetjeneste for rein

Avtalepartene er enig om at Landbruksdirektoratet får i oppgave å utrede behovet for en helsetjeneste for rein, og hvordan en slik helsetjeneste eventuelt kan utformes. Landbruksdirektoratet skal i tillegg vurdere mulighetene for et samarbeid med Sverige og Finland om en slik helsetjeneste.

Det etableres en referansegruppe for en utredning, der avtalepartene, Animalia, Mattilsynet og Veterinærinstituttet er med. Landbruksdirektoratet skal presentere utredningen for avtalepartene under oppstartsmøtet før reindrifftsavtaleforhandlingene for 2021/2022.

3.2.3 Kartlegging av bruken av distriktstilskuddet

Avtalepartene er enige om at Landbruksdirektoratet får i oppgave å kartlegge hvilke tiltak som inngår i distriktstilskuddet, og hvilke forpliktelser distriktene har etter distriktstilskuddet. Kartleggingen skal også gi en oversikt over distriktenes bruk av distriktstilskuddet. Landbruksdirektoratet skal presentere arbeidet for avtalepartene i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022.

3.2.4 Styrking av distriktene i arealsaker – bistand og kompetanse

Avtalepartene er enige om at Landbruksdirektoratet skal gjennomføre en utredning for å avklare hvordan distriktene kan styrkes slik at de best kan ivareta egne interesser i arealsaker. Utredningen skal også se på mulighetene for, og effekten av, kjøp av plankonsulenttjenester som kan bistå reinbeitedistriktene i arealsaker. Landbruksdirektoratet skal presentere utredningen for avtalepartene i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022.

3.3 Kapittel 1151 post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Avtalepartene viser til at rammen for reindrifftsavtalen ikke er en overslagsbevilgning. For å sikre at tilskuddsordningene ikke overstiger den økonomiske rammen som Stortinget vedtar, fastsettes de endelige satsene av LMD etter samråd med NRL når alle søknadene er registrert og kontrollert.

3.3.1 Distriktstilskuddet – avløsning ved ferie og fritid

For Reindrifftsavtalen 2020/2021 er avtalepartene enige om at distriktstilskuddet økes med 4,4 mill. for å legge til rette for avløsning ved ferie og fritid.

Formålet med økningen er å tilrettelegge slik at reindrifftsutøvere som har reindrift som hovednæring kan få dekket utgifter til en avløser i forbindelse med avvikling av ferie og fritid.

Avtalepartene er enige om at det er behov for en avløserordning for avvikling av ferie og fritid som er tilpasset dagens reindrift. Utredning foretatt av Landbruksdirektoratet viser

imidlertid at en særskilt tilskuddsordning til avløsning vil være vanskelig å forvalte, og medføre et omfattende dokumentasjonskrav overfor søker. Avtalepartene ser det derfor som mest hensiktsmessig at distriktstilskuddet økes, slik at distriktene har midler til å dekke utgifter til kjøp av avløsertjenester i distriktet.

Forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og tamreinlag § 1-1 endres slik at formålet med tilskuddet inkluderer avløsning ved ferie og fritid.

4 Regelverk

Avtalepartene legger opp til at regelverket for Reindriftens utviklingsfond og ordningene knyttet til de direkte tilskuddsordningene, samt velferdsordningene utarbeides og fastsettes av LMD i samråd med NRL.

5 Møter med andre departement

Det legges det opp til følgende møter med NRL og politisk ledelse i andre departement våren 2020:

Klima- og miljødepartementet – Tap av rein til rovvilt.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet – Sikring av reindriftens arealer.

6 Tiltak som følge av radioaktivitet i reinkjøtt

6.1 Dekning av kostnader ved tiltak som følge av radioaktivitet i reinkjøtt

Det er avsatt 0,5 mill. kroner over kapittel 1142 post 80 til finansiering av kostnader som følge av radioaktivitet i reinkjøtt i 2020.

Regelverket for finansiering av kostnader som følge av radioaktivitet i reinkjøtt i slaktesesongen 2020/2021 fastsettes etter de samme prosedyrer som for forskriftene etter reindrifftsavtalen.

Oslo, 27. februar 2020

Ellinor Marita Jåma

Anne Marie Glosli

